Kőszeg, 1918. március hó 17.-én. 11. szám. XXXVIII. évfolyam

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre 8 korona, postai szétküldéssel 8 korona
Egyes szám ára 16 fillér.
Előfizetési pénzek a kiadóhivatalnoz czimendők.

Megjelenik minden vasárnap.
Felelős szerkesztő és kiadó: RÓNAI FRIGYES.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kőszeg, Várkör 39. szám.

Nyilttér sora 40 fillér
Hirdetések nagyság szerint jutányos árban számitatnak.

Nevelés és neveltség.

A hosszu háboru sok mindent felforgatott, vagy más irányba terelt. Háboru után alighanem megváltoznak a szokások is és remélhető, hogy a mai nevelési rendszer, sok hibájával és felszegségével, is gyökeresen át fog alakulni.

Első sorban figyelemmel kell lenni arra, hogy az embernevelés főcélja: a szivés jellemnevelés.

A szivneveléshez számitjuk a nálunk még annyira elhanyagolt külső neveltséget és illemtant is. A külső neveltség megfér ugyan szilaj erkölcsök, szivdurvaság és üresfejüség mellett. Sőt a nyájas udvariasság és a látszat gondos megőrzése jellemzi a magasabb osztályokat egész korszakokon át. — a külső máz takargatja a belső romlottságot. Inkább szoritok kezet egy részeg betyárral, mint az ilyen illatos, udvarias, sima kéjenccel.

A neveltség a szivnevelés, sőt a jó külső nevelés leplezi a sziv fogyatkozásait, palástolja a tudás hiányait és pótolhatlan eszköz az embertársainkkal való érintkezésben.

Általános a panasz, hogy a fiatal nemzedék közt a durvaság, izléstelenség, neveletlenség ijesztő módon terjed. A nevelést okolják, mely az észt fejleszti, a szivet meg parlagon hagyja. Joggal! A tudomány nem nemesiti a szivet, inkább hiuságot, dölyfösséget szül, sőt a romlott szivü kezében a tudomány veszélyes fegyver: kapcabetyárokból ország-világcsalókat csinál. A szivnevelés is, ha nyers és faragatlan alakban jelenik jelenik meg, elveszti szeretetreméltó voltát, rideg, visszataszitó.

Az udvariasság, tapintatosság, a jó izlés egyesülve az igazi szivneveléssel: ezek a derék, művelt ember jellemrajzának alapvonásai. Az ilyen ember soha olyasmit nem mond vagy tesz, ami az előbb emlitett dolgokkal ellenkezik. Külső megjelenése kifogástalan, izléses, modora nyájas, szivélyes, jelleme külső nyilvánulásaiban is férfias, legnagyobb bűn előtte a hazugság, az erkölcsi és testi gyávaság. Nevetséges, ha valaki csak a külsőségeknek él és az illemszabályokon kivül mitsem tud; ez a társalgó- teremben üresfejü divathölgyek előtt hős, az életben szomoru szerepet játszik, noha sima modorával ott is keresztülcsuszik, hol a művelt, de neveletlen megbotlik. Viszont feltétlenül szükséges és neveléstudományi szempontból felette fontos a neveltség. Ennek elsajátitására a szivnevelési eszközök bő alkalmat és módot nyujtanak: a természet tanulmányozása emberismeretre, az erkölcstan udvariasságra, tapintatosságra, a művészet jó izlésre oktatnak.

Ezek azok az alapvető irányelvek, amelyeknek követése a helyes nevelési rendszer életbeléptetéséhez vezethetnek. Vajha kellően méltányolnák őket, hogy olyan nemzedéket nevelhessünk, mely a háboru által megviselt nemzet regenerálásának hasznára fog válni!

Városi ügyek.

437/918 **Hirdetmény**

Az 1894—1899 évig bezárólag született népfölkelők szemléje tárgyában.

A helybeli illetőségü és itt tartozkodó 1894—1899 évben született népfölkelők összeirása céljából 1918. március 20 ig mindig délelőtt 11—12-ig a rendőrkapitányi hivatalban jelentkezni kötelesek.

Kőszeg, 1918. március 11.

Dr. Freyberger Jenő, rendőrkapitány

1521/918 **Hirdetmény.**

Közhirré teszem, hogy Kőszeg városnál eladásra kerülő tüzifára, f. évi március hó 15-től 25-ig lehet előjegyezni a városházán a közélelmezési irodában. Az előjegyzéseket a városi erdőmester eszközli a hivatalos órák alatt.

Kőszeg, 1918. március 8.

Jambrits Lajos, polgármester.

14503/918 **Hirdetmény**

Közhirré teszem, hogy mindazok, akik tavaszi vetőmagot jegyeztek f. hó 12.-én délelőtt a v. főjegyzőnél az átvétel végett jelentkezzenek.

Kőszeg 1918. március 8.

Jambrits Lajos polgármester

1421/918 **Hirdetmény**

Közhirré teszem, hogy a magánháztartások, intézetek, iskolák, üzletek, kórházak, kereskedők stb. részére vasuton érkező szén, koksz, brikett szállitmanyok jövőben a czimzett részéről a vasutállomosokon csak ugy lesznek átvehetők, ha a vasuti értesitőt (avisót) a polgármester előzetesen láttamozza és hivatalos pecséttel ellátja; az értesitőket tehát a jövőben a polgármesternél be kell mutatni.

Kőszeg. 1918. március 10.

Jambrits Lajos, polgármester.

Tárca.

Emlékezés március 15.-én.

Borus, sötét az ég, a nap elsötétedett,
Viharfelhő lebeg Magyarország felett,
Hollómadár károg a légben élesen,
Kárörvendő kéjben már ujjong az ellen.
Nincs, nincs a keblekben bizalom, hit, remény,
A költő is fájo'n mereng el énekén,
A jövőben erőt, vigaszt ő sem talál:
„Vagy jönni fog, ha . . . kell, a nagyszerű halál"!

— — — — — — — — — — — —

De im', ott keleten mi az?!... Kigyuladt az ég?!
Tán egy ország lángban, avagy a világ ég?
Talán véres harcnak, háborunak pirja?...
. . . Igen, hallga csák . . . mint hangzik riadója
Százezer ajakról,... ott... keleten messze —:
„Fel honfiak . . . itt a dicsőség reggele!" . . .
S im' új reményt kelt — különös, minő csoda —
A távol keletnek harci riadója,
Tűzet és vágyat önt az ifjú szivekbe
És mintha a pokol ellen harcba menne,
Úgy gyűl az ifjuság Pest utcáin egyre . . .
Megszólal a költő, meg-megremeg szava,
Kezét szivén, ujját ég felé tartja,
Szemében tűz, arca kipirul: „Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok többé nem, nem leszünk!"
Mint a vad viharnak iszonyú haragja
A vizek habjait egekig kavarja,
Tusában morog, zúg, búg, üvölt és bömböl,
Úgy szakadt a szó az ifjuság kebléből:
„Esküszünk, hogy rabok többé nem, nem leszünk"!

— — — — — — — — — — — —

Tavaszi szellő kél, el-elviszi messze
A szavakat, távol . . . messze . . . országszerte.
Elviszi s megáll a jobbágyhajlék körül,
Titkosan susog, lelkesedve örül;
Megzörgeti a kis viskónak ablakát:
Kelj fel jobbágy, szabad vagy, szabad a hazád!

Bernhard Keresztély.

Régi polgárjog.

— Levéltári adatok nyomán. —

A polgári jognak könyebb megérthetése céljából egész terjedelmében közlöm azon esküformulát, melyet az 1607. évi április hó 29-ről német nyelven vezetett jegyzőkönyvben találtam. Egyvalaki megkezdette magyarra forditását. Miután fulsok magyar nyelvemlék abból az időből nem marad reánk, az akkori magyarsággal forditom.

„Minthogh mostan az keőszegy Linea és Polgáry társaságban magadat akarod foglalni és szokot törvényékelis kevanysz élni.

Elsőben szükségh minden keresztyént Cselekedeteth mellet Istennek félőnek lenned hogh azzal az the polgár társaidnak is peldaul es minth egy teökör lehes.

Másodszor kevantattyk azis, hogh az Istennek eő Sent fölségének az the igaz hytedre megh eskedyiel: hogh the az my kegielmes Urunknak feiedelmünknek tudnyillyk az Austray Mathias Herceghnek és az eű szerelmes oeseynak (eddig terjed a régi forditás) valamint a város birónak, tanácsnak és az egész községtől választott felsőbb helyről megerősitett hatóságnak engedelmeskedni fogsz, azokat tisztelni és elismerni. Első foku hatóságul mást nem választasz, hanem minden előfordulható dolgot, amit követelnek. hiven és szorgalmatosan teljesited, amint egy szófogadó polgárhoz illik és őtet disziti. Ha azonban más birót, tanácsot fogsz választani, azzal szemben sem fogsz másképp viselkedni.

3. Tartozol hajlékodat, ha vétel utján is szerezted, magad elfoglalni (mit aignem Rückhen bezitzen) és lakni a polgársággal békében és háborus időben, valamint mindes becsületes dologban biztatni (zu vetrösten) és őket polgártársnak elfogadni.

4. Fogjatok iparotokat, kézmüvességteket turhető és jutányos fillérért üzni. Ha hajlékodat

58 918 **Felhivás.**

Felhivom a háboru alatt katonai szolgálatban elhalt, eltünt vágy hadifogságba esettek özvegyeit, árváit, gyámjait és eltartásra szorult szülőit, valamint a rokkantak és ezek eltartásra szorult hozzátartozóit, hogy összeirásuk végett saját érdekükben feltétlenül jelethezzenek az alábbi sorrendben mindenkor délután 4 órakor a városházán (közélelmezési hivatalban):

F. évi március 18-án hétfőn A—G betüig.
„ „ „ 19-én kedden H—O „
„ „ „ 20. án szerdán P—Z „

Az összeirás alkalmával a következő adatokra lesz szükség: Az elhalt, eltünt, fogságba esett, hadirokkant rangja, csapatteste, születési éve és napja, foglalkozása, vallása, vagyoni viszonyai, az elhalás, eltünés ideje, a katonai és polgári ellátás nagysága, a kiskoru gyermekek és eltartásra szorult szülőknek neve, kora, vagyoni viszonyai. Ezen adatokra vonatkozó okiratok (adóiv, kamatfizetési nyugta, ideiglenes évisegély könyvecske, nyugdij megállapitó határozat, rokkantsági fizetési meghagyás stb.) az összeiráshoz elhozandók.

Kőszeg, szab. kir. város árvaszéke 1918 március 15.

Dr Hechinger Ede
árv. h. elnök.

Helyi hirek.

Dr Mikes János megyespüspök csütörtökön este Wallner József kanonok kiséretében városunkban időzött, hogy a főgimnáziumban rendezett ifjusági szinielőadáson résztvegyen. Szinház után a Benecs Székház látta vendégul vacsorán, azután fogatján visszahajtatott székhelyére.

Elöleptetés. A Kőszegi Takarékpénztár igazgatósága Takács József könyvelőt főkönyvelővé léptette elő.

A Szt. Domes női rend helybeli anyaházának nagy gyásza van. Az árpádházi boldog Margitról elnevezett magyar Domonkos apácák fejedelemasszonya, a kőszegi anyaház és a szombathelyi, vasvári, vásárhelyi és kassai házak perjelnője, Kollman Benedikta Mária (Terézia) hétfőn délben elhunyt. Rendtársait mélyen megszomoritotta a hét év óta őszinte szeretettel és huséges ragaszkodással körülvett főnöknő elhunyta, ki nagy tudásával és érett bölcseséggel vezette a népek szeretetében álló nemes nevelő munkálkodást kifejtő tanintézeteket. A boldogult fejedelemasszony 1852-ben született Sopronban, mint egyszerü iparospolgár gyermeke és hajlamait követve 1873-ban lépett a Rendbe. 41 éven át működött mint tanitónő. Sok-sok generáció áldja az ő szivjóságának és eredményes nevelési tevékenységének gyömölcsét. Nagy művetsége, kiváló képességei, türelmes szivjósága és emberszeretete szerezte meg számára a Rednek osztatlan bizalmát és ez a bizalom és szeretet emelte őt a Rend legmagasabb állásába. Az utolsó években sokat szenvedett gyomorbaja miatt és ez okozta halálát. Mély fájdalmat keltett elhunyta városunkban is, melynek annyi sok szülő és tanitvány hálás szeretettel őrzi meg emlékét. Ez a részvét szerdán temetésén is impozánsan nyilvánult meg. A gyásszertatáson a helybeli székház kápolnájában a város előkelőségei jelentek meg és ott voltak a hivatalok, tanintézetek és intézmények képviselői is. A gyásszertartást Dr. Thót József kanonok végezte nagy papi segédlettel. Az egyházmegye részéről még jelen volt Wallner József kanonok, Kincs István apát, a szombathelyi Szt. Domonkos Rend küldottsége. A növendékek egész sora diszes koszorukat vitt koporsója elott és az intézet összes növendékei kisérték utolsó utjára. A város közönségének beláthatatlan tömege mádkozott sirjánál. R. i. P.

Halálozás. Pálinkás Géza alsósági esperesplébános, cimzetes kanonok 60 éves korában Budapesten elhunyt. Tetemét hazaszállitják. Az elhunyt a 80-as években a városi plébánia káplánja volt és testvérbátyja a nagyposei esperesplébánosnak.

Szinház a fögimnáziumban. Három napon át e héten kiváló szinjátékban volt része ifjuságunknak és a közönségnek. Megszoktuk már e helyen a kitünően rendezett szinielőadásokat, hiszen a mult évi nagyszerü eredmény, mely még a Budapestről itt volt szerzőt is meglepte, igen élénk emlékezetünkben él, ezuttal azonban azt láttuk, hogy a fögimnáziumi ifjuság még sokkal nehezebb feladat megoldására is képes. Ezuttal a mult évi szindarab szerzőjének, Dr. Radványi Kálmánnak egy nagyon aktualis szinművét adták elő. „A gelencei tényjelek" a cime. A román betörést Erdélyben tárgyalja tényleg megtörtént események nyomán és melynél az ottani diákok nemesen felbuzduló hazaszeretettel nagy szolgálatot tettek a hazának, a betörés visszanyomására megjelent honvédségnek és a menekülő székely népnek. A hatásos drámai jelenetekben bővelkedő szinmü igen nehéz alakitó játékot kivan szereplőtől, de a mi diákjaink ennek is derekasan megfeleltek. Gosztolya István mint tündér a függöny előtt szellemes rigmusokban igen ügyesen konferálta be a szinpadon történendőket. A követő 3 felvonásban a nagy termet zsufolásig megtöltottt közönség fokozodó figyelemmel kisérte a mindvégig nagyon érdekes szinmüvet és meglepő biztonsággal szereplő ifju működvelőket. Kőszegi Imre mint a „Jót. Diák Kor" elnöke fesztelenül és otthonosan mozgott a szinpadon mint a diákok előkelő elnöke, Patonay Sándor, Friedrich Gyula, Thót István, Végh Vince és Szova Imre pedig mint a Kor buzgó tagjai, ki-ki a maga szerepe szerint, nagyszerü összjátékot produkáltak. Feltünt különösen Szova Imre bátor és biztos játéka. Németh József a szegény hivatalszolgának irányitó eszü Matyi fia szerepében épp oly kitünő volt, mint mult évi szerepében. Hegedüs Laczi pompásan és derültséget keltve játszta meg Matyi elemista öcsének kedves szerepét. Monda József az elzülött áruló szerepében már oly tökéletes alakitást mutatott be, mely művészinek mondható. Teljes dicséretet érdemel Bácz Lajos a vén koldusnak becsempészett román vezérkari százados, Pajor István az inaskémet játszó hadnagy és Ritlop Béla a jól alakitott nyomorgó hivatalnokszolga szerepéért, szintugy Lauringer Vilmos az imponáló férfiassággal megjátszott ezredes-ért is, de igen jól oldották meg feladatukat Kosztich Ernő, Cserer János, Bődy Ernő, Miletits János, Süle Lajos, Takács József, Ostor József, Petkovits Tamás, Szerdahelyi Lajos, Arth Jenő az igen hálás mellékszerepekben. Büszkék lehetnek valamennyien az elért kiváló eredményre, melynek a közönség viharos tapsokban adott kifejezést, de büszke lehet rájuk az ifjusági szinjátékok mesteri rendezője Kádár Titus tanár is, akiknek sok fáradozását megértve nagy élvezetet nyujtottak e szinmű szinrehozatalával. Az ezuttal tapasztalt szinpadi technika pedig felülmulta az e téren eddig megesodált hatásokat. A második felvonás alatti zivataros éjjelt olyan művészi menydörgés, vihar, eső fokozta a képzeletet, hogy elsőrendü nagy szinpadon sem produkálhatnak jobbat. Ki is jutott a fáradhatatlan rendezőnek az elismerésből. Darab végén a helyein állva maradt közönség ugyanolyan orkánszerü tapssal fejezte ki elismerését, az előadáson jelen volt megyéspüspök pedig a szinpadra lépett és ott köszönte meg az élvezetes játékot és nagyszerü rendezést, de egyben meg is hivta őket Szombathelyre a darab előadására. E szinházi est sikerét nagyon emelte az ifjuságból alakitott zenekarnak igazán meglepő kitünő játéka Kováts Ferenc karmester vezetése alatt. Kiemelendő közülük Klasánszky János, nagyon szép és ügyes hegedü-szólójátékáért. A három előadás igen szépen jövedelmezett a fögimnázium diákasztal-alapjának. Körülbelül 2000 kor. jutott e célra, amit a közönség ily kiválóan élvezetes szórakozásért teljes örömmel áldozott.

Megszünt poszto- és divatkereskedés. Popper Ignác, egyik régi érdemes kereskedőnk, kinek üzlete mintegy 80 éve fenállott, bejelentette üzletének megszünését.

Az ipariskola iskolaszéke mult vasárnapi ülésén sajnálattal vette tudomásul Czeke Gusztáv nemrégiben megválasztott elnöknek lemondását, Uj elnökül Knaute Rezső polgári iskolai tanár alelnok választatott, uj alelnokul pedig Müller Ferenc épitőmester. Egyben alhatározta, hogy az épitőiparos tanoncok évzáró vizsgáját e hó 21. én délelőtt tartja meg Kőszegi József takarékpénztári ügyvezető elnöklete alatt és erre a városi tanácsot és épitőiparosokat is meghivja.

A kőszegi nagy pletyka a törvényszék előtt. Dr. Szemző Sándor ügyvéd, a háboru eleje óta a sárvári lőgyapotgyárban teljesit szolgálatot. Mult évben itt azt a hirt terjesztették felőle, hogy egy csempészési ügyből kifolyólag vasraverve kisérték Szombathelyen, sőt még a polgármester személyét is belevonták. Valójában csak az volt igaz, hogy a mult évben a sárvári

---

(Behausung) eladod és máshová koztozkodol, azt előbb a birónál és tanácsnál jelentsd be, a vevőt mutasd be, a polgári jogról pedig mondjál le.

5. Tartsd be Kőszeg város régi (lang hergebrachte) szokásait, szabadságait és jogait; azokra ügyelj (Handt geben); azok ellen mit sem vétj, sem másokat azok ellen ne ingerelj, ellenkezőleg fogad Kőszeg városnak közjavát (wolfahrt und fromben) előmozditani, minden kártól megőrni, hogy senki példára ne hivatkozhassék. Különösen pedig a városnak harmincad és vám kiváltságaira ügyelj, és amenynyiben használod, hűen és becsületesen fogsz eljarni. S miután mindezen pontokat előtted felolvasták, a polgári jognak elnyeréseivel e városnak szabadságait, jogait fogod élvezni és használni, mint a többi polgár.

Azután felemelt ujakkal a következő esküt teszed le: 'Amit nekem felolvastak és én azt megértettem, annak hüen eleget fogok tenni. Isten engem ugy segéljen! Későbbi passus következőkép módosult: Segéljen az atya, fiu és Szentlélek, mindörökké egy s mindenható Isten és a szent evangelium."

A polgári jognak adományozását vagyis más szóval a város kötelékébe való felvételt 1607-ik évben, midőn városunk még Ausztriához tartozott, szabályozták. A polgári jognak adományozásával állitottak-e akkor ki valami okmányt, azt nem tudtam megállapitani, de a mult században a magistratus a polgárok közé felvételről még rendes okleveleket állitott ki, melyre a városi polgár ép oly büszke volt, mint a nemes ember a „kutyabőrére." Ily polgári okleveleket — keretbe foglalva — ma is látni gyakortak polgári családok birtokában.

Aki tehát e városnak polgára kivánt lenni, esküttartozott tenni, hogy e városnak nemcsak hű engedelmes fia lesz, hanem egyuttal arra is, hogy e város szokásait, jogait, kiváltságait respectalni, sőt a közjót előmozditani fogja. Ennek folytán a város és polgárai közt oly szoros, benső viszony fejlődött ki, melyet mai nap hiába kutatnánk. A viszonyt bensőbbé tette, hogy régi időben e polgárok sorából választották „Biró Uramat", a tanácsot és a többi városi tisztviselőket. Egyik ambiciója volt a régi polgárnak, a várost szolgálni. De nem is ismert nagyobb kitüntetést a régi polgár, mint, ha beválasztották a külső- vagy a belső tanácsba, pláne, ha polgártársainak bizalma a biróí székbe ültette. A birótól nem kivántak egyebbet, mint tisztességet és tekintélyt. Jártasságot — különösen a latin nyelvben — csak a notarius tartozott kimutatni, mert a királyi leiratokat latin nyelven szerkesztették és a magistratusnak sententiáit is latin nyelven vetették papirra.

Aki e város polgársága közé nem tartozott, az hiába kivánt valami tisztséget betolteni, szóba sem jött. Csak egy esetben tettek kivételt. Midőn a kőszegi urodalmaknak, melyhez azonban o város nem tartozott, ura Jackhofer mint városkapitány akarta szolgálni a várost, de a magistratus előbb a meghivásra nézve külön határozatot hozott.

Más kedvező hatása is nyilvánult a polgári jogok ilyetén szabályozásának, a polgári eskü ünnepélyes letételének. Kötelességtudó, a közért hevülő, önérzetes polgárok fejlődtek, kik a város jogaival, érdekeivel mintegy azonositották magukat. Ennek folytán nem egyszer konfliktusba jutott a felsőbb hatalommal, de csak azért, mivel a hatalom legtöbbször önkényüleg járt el és a jogukat nem respektálta. Az önkény ellen mindig remonstrált a városi polgárság, mely akkor az országnak, a társadalomnak legbiztosabb, leghűbb, legmüveltebb eleme volt.

A régi polgárok helyét elfoglalták az „adófizetők". Már nem igen hangoztatják polgárvoltukat mint régi időben, akár mint a római: én kőszegi polgár vagyok, hanem „adófizetője vagyok" e városnak. Talán még más párhuzamot is lehetne vonni, — no de hagyjuk!

— a. j. —

lőgyapot-gyárból a blumaui osztrák gyár magyar munkásainak élelmiszereket szállitottak. A blumai gyárnak a sárvári gyár filiáléja és több száz magyar munkás dolgozik ott, kiknek az itteni munkások kenyeret és egyébb élelmiszert küldtek azokban a waggonokban, melyekben a feldolgozott anyagot szállitották el. Tavaly a lapok is foglalkoztak ezzel az esettel és sajnos akadtak itt olyanok, akik tudva, hogy Dr. Szemző főhadnagy Sárvárott van, élénk fantáziájuk szülte gondolataikat eleven mondatokba öntötték és azt a hirt terjesztették, hogy Dr. Szemző is bünös a csempészésben. Időközben azonban beigazolódott, hogy neki az egész ügyhöz semmi köze nem volt, sőt a katonai parancsnokság nem hogy letartóztatta volna, de még ki sem hallgatta az élelmiszer szállitási ügyben, mert a gyári vasuti szállitmányok intézésében egyáltalában közre nem működik. Dr. Szemző rágalmazói ellen feljelentést tett katonai hatósága utasitására és mint ismeretes akkoriban vagy 50 gyanusitottatt hallgattak ki, akik mind azt vallották, ők csak ugy beszéltek ez ügyről, amint az szokásban van, de rágalmazni nem akartak, annál kevésbbé, mert Dr. Szemzőről a hireket senki sem hitte el. A hirterjesztők egy része ellen vádat emelt a kir. ügyész s ezek csütörtökön álltak a szombathelyi törvényszék büntető tanácsa előtt. A vádlottak beismerték, hogy Dr. Szemző Sándor főhadnagy letartóztatásáról és arról, hogy vasraverve kisérték Szombathelyen, beszéltek. Beszélt arról széltében-hosszában akkoriban mindenki, mondották. Hogy a vasraverés meséjét ki kezdette, azt nem lehetett bizonyitani. Rágalmazás vétségében hatot bünösnek mondott ki törvényszék és ezeket 60—120 kor. pénzbüntetésre itélte, hármat pedig felmentett. A kir. ügyész fellebbezett sulyosbitás végett. Az itélet itt feltünést fog kelteni, mert köztudott, hogy amennyit az elitéltek vagy felmentettek, no csak mondjuk ki bátran, könyelmüen pletykáltak, ugyanannyit más 10—20—100 is mondott. Tanulságul szolgálhat azonban az, hogy nem tanácsos hasonló hibába esni, mert ha akad valaki, aki nem akarja büntetlenul hagyni a becsületében való könyelmü belegázolást, ime most bebizonyult, hogy cselekményük megbüntethető s ezt bizonyára azok is komolyan veszik, akik ezuttal, mondjuk ugy, szerencsésen kiosontak a törvény sujtó keze alul.

Ingatlan árverés. Márkus Kálmán telekkönyvvezető szabad árverésen eladta temető utcai szőlőkertjét. Az árverésen feltünő sokan vettek részt. A legtöbbet igérő Pollák Sándor vette meg 11,600 koronáért. Mintegy tiz évvel ezelőtt 2,600 korona volt a vételár.

Március 15 et ez évben is csak a tanintézetekben ünnepelték. Mindegyikében megemlékeztek a március nap jelentőségéről és aznap szünidőtélvezett a tanuló ifjuság. Jövőre talán ujra a polgárok is egybegyülhetnek — a béke és a nagy nap megünneplésére.

101 agyulöves dordult el hétfőn a Kálvária hegyen. A helyben állomásozó 24. sz. tüzér hegyiüteg szólaltatta meg ágyuit annak jeléül, hogy felséges királyunknak ötödik gyermeke, fia született. A középületeken nemzeti lobogó jelezte az örvendetes eseményt.

Az evang. egyházközség diakonissza-egylete március hó 25.-én d. u. pontban 5 órakor a saját pénztára javára offentoriummal egybekötött vallásos estélyt rendez a felső leányiskola disztermében. Az estélyre külön meghivót nem bocsátanak ki. A műsort jövő számunkban közöljük.

A hadikölcsön áprilisi szelvényeit a „Kőszegi Általános Takarékpénztár" már most is teljes összegében, minden levonás nélkül váltja be, délelőtt és délután is a hivatalos órák alatt. Mint előnyös tőkeelhelyezés 6%-os hadikölcsön kötvények mindig készletben kaphatók és ennek kamatszelvényei 15 nappal az esedékesség előtt dijmentesen és minden levonás nélkül váltatnak be. Szintugy bármely takarékpénztár vagy iparvállalat osztalék-szelvényei is.

Meghivó. Az oltáregyesület nők részére lelki gyakorlatot rendez. Az elmélkedéseket Bole Kornél, budapesti dominikános pater tartja március 19., 20. és 21.-én a főgimnázium disztermében d. u. 5/25 órakor.

Köszönet nyilvánitás. A Kőszegi Takarékpénztár 100 K, a Kőszegi Általános Takarékpénztár 50 koronát adományozott a kőszegi turista és szépitő egyesületnek. Ez adományokért hálás köszönetet mond az egyesület elnöksége.

A vármegye állatállománya. Levágatott a vármegye területén az 1917. évben szarvasmarha 38423, juh 103, kecske 68, sertés 20910. Összesen 59504. 1916-ban szarvasmarha 14455, juh 251, kecske 82, sertés 13342. Összesen 28130 Külömbség 1917-ben szarvasmarha 24968, juh 148, kecske 14, sertés 7578, vagyis 31384 drb. állattal több, mint az előző évben. Noha az elmult 1917. évi több vágások indokoltnak látszanak a mult évi aratási időszakbeli kenyér és burgonya hiány okozta erőtápszerhiánynak a nehéz gazdasági munkások erőtaplálékának elő állitása céljából eszközölt állatvágásokkal, mégis különösen a szarvasmarháknál észlelt 26443 százaléknyi emelkedés oka ezen momentumban alig kereshető, különösen akkor, amikor a sertésvágásoknál is 46·72 százalék az emelkedés. A rendelkezésre álló adatokból feltünő, hogy a többlet jelentékeny része a határszéli járások közül a felsőőri, németujvári és muraszombati járásokra, a többi járások közül a sárvári és a vasvár: járásokra, Kőszeg és Szombathely r. t. városokra esik. Amig azonban a vasvári, sárvári járásokból és Kőszeg r. t. városból, Sopron és Pozsony vármegyékbe, Szombathelyről és Sárvárról Budadestre jelentékeny mennyiségü hus vitetett ki törvényes uton, addig a határszéli járások husfeleslegének hovalétéről kimutatható adatok nincsenek, tehát csempészés utján került kifelé.

A hadifoglyok visszatérese. Illetékes helyről közlik velünk, hogy a hadifoglyok visszaszállitásának határidejét még nem állapitották meg. A hadifoglyok kicserélése még természetesen időt vesz igénybe, amely alatt a katonai fegyelem alatt álló hadifoglyok kötelesek a rájuk bizott munkákat, igy természetszerüen a mezőgazdaságot is elvégezni. Mindenféle kombináció a hadifoglyok elvitelére ez idő szerint alaptalan, s azoknak hangoztatása hadifoglyok között alkalmas a türelmetlenség előidézésére, ami éppen a munkára káros. Amennyiben arra történik intézkedés, hogy a hadifoglyok szállitása még a mezőgazdasági munka idején megkezdődjék, a hadifoglyok fölött rendelkező hadügyminisztériumnak lesz módjában, hogy helyettük megfelelő katonai osztagokat állitsanak ki a gazdasági munkához.

Az Elektro-Bioskop mai műsora: Estélyi ruha. Életkép 2 felvonásban. Lili. A nagymama naplója. Hervé operettje után 3 felvonásban.

Vidéki hirek.

A felsőőri hangversenyen mult vasárnap Kincs István felolvasása nagy sikert aratott. Mint Felsőőr szülötte szükebb hazájának élményeiről és megfigyeléséről olvasott fel az ő eredeti jóizü humorával különböző ötleteket, emlékeket, melyek gyujtó hatással voltak az egész vidékről egybegyült nagyszámu hallgatóságra és azzal a meleg szeretettel ünnepelték, mellyel őt otthonában különben is részesiteni szokták. A nagyon érdekes műsor során földieink közül még, Dr. Kőszegi József ügyvéd aratott fényes sikert bravuros és mély érzéssel előadott zongorajátékával, akkor is midőn Galba Vince művészi hegedüjátékát kisérte, nemkülönben neje Rónai Anny is, aki Hrabovszky Sári kitünő énekszámait kisérte zongorán.

Áthelyezett tanfelügyelő. A vallás és közoktatási miniszter Druiszner György máramarosi tanfelügyelőt Vasvármegyébe helyezte át tanfelügyelőnek, Dezső Lipót helyébe, kit Máramarosmegyébe helyezett át. Druiszner Sopronban kezdte pályáját, ahol az evangelikus népiskolának volt jeles képességü tanitója. Innét nevezték ki segédtanfelügyelőnek, majd később a Szepességbe került tanfelügyelőnek, onnét pedig Máramarosba.

Tanitóválasztás. Hottinger János kaboldi r. kath. kántortanitót Répcekethelyre választották meg egyhanguan kántortanitónak.

Az „Egyházmegyei Takarékpénztár" Szombathelyen 5 évi fenállása után részvénytőkéjét egy millióról két millióra emelte az e hó 7.-én tartott közgyülésen.

Husárak Sopronban a város által kezelt mészárszékben. Sertéshus I. ren. kilogrammja 12. k. 20 fill., II. r. kilogrammja 11 k. 40 fill. Marhahus elejének kilogrammja 8 k. 60 f., hátuljának kg. 9 k. 60 f. Borjuhus pörköltnek való hus kg. 9 kor., vesés, lapocka és első borda kg.-ja 10 k. comb kg. 11 kor.

Heti krónika.

Államférfiak királyi kihallgatása. Wekerle Sándor miniszterelnök, Eszterházy Móricz gróf miniszter, Windisch-Grätz herceg közélelmezési miniszter, Andrássy Gyula gróf, Tisza István gróf szerdán a királynál magánkihallgatáson voltak. Ez összefüggésben van a választói jog reformjával.

Bünösök amnesztiája. A király az igazságügyminiszterhez kéziratot intézett, amelyben értesitette, hogy az udvarnál történt családi esemény alkalmából mindazokkal szemben akik a büntetőtörvény ellen vétkeztek és mél' tónak látszanak, erre kegyelmet óhajtanak gyakorolni.

A választó kerületek beosztása. A választókerületek uj beosztásáról már készül a törvényjavaslat, melyet Vázsonyi oly időben szándékozik a Ház elé terjeszteni, hogy belőle a választójog egész anyagáról tiszta képet kaphassanak a politikusok. Nagyobb változások, hallomásunk szerint, Vasvármegyében is lesznek.

Gazdasági oktatás az elemi iskolákban. Már ismertettük a közoktatási miniszter uj rendeletét, mely a gazdasági tárgyak tanitását már az elemi iskolákban kötelezővé teszi. Ehhez azonban az iskoláknak szükségük van nagyságuk szerint 300—400—600 négyszögöl gazdasági oktatási területre, mely persze nem minden iskolánál van meg. S hol nincs, ott esetleg az iskola udvarát is igénybe veszik, ahol pedig a tanitónak több kertje van, mint amennyit a törvény előir, ott a tobb területből veszik el az iskolai tanitás részére szükséges területet; de természetesen kártalanitják a tanitót érte.

Hirek a háboruról.

A Japán külügyminiszter a szibéria beavatkozásról. A japán képviselőházban a külügyminiszter a hozzá intézett kérdésekre kijelentette, hogy az antant nem szólitotta fel Japánt, hogy csapatait vonultassa be Szibériába, de már tárgyalások folynak a szibériai kérdésről.

Amerika 5 millios hadserege. Pittsbourgban egy nagy gyülésen a volt köztársasági elnök felszólalt és a következőket mondotta: Szükségesnek tartja, hogy igazságos béke jöjjön létre. Ennek az előfeltétele, hogy az antant nyugaton győzelmet arasson. A népek minnen erejét e cél szolgálatába kell állitani. Amerika az eshetőséggel számol, igy tehát azzal is, hogy a háboru még két-három évig is eltarthat. Az Egyesült Államok öt millió emberből álló hadsereget állitanak ki és ezt a hadsereget azonnal Európába szállitja mihelyt a megfelelő hajótér rendelkezésre áll. A béke csak ugy lesz meg, ha a győzelmet kivivjuk és a világ összes népei, beleértve a németet is, hajlandó lesz megalakitani a népek szövetségét, amelynek főcélja lenne elejét venni az ilyen háboruknak. Nincs értelme, hogy tovább folytassák tárgyalásaikat Németországgal, Ausztria-Magyarországgal, mert ezek a tárgyalások egyáltalában nem hoznak bennünket közelebb a békéhez. Egyetlen elvünk lehet csak és pedig: „Harcolni és harcolni!"

Köszönetnyilvánitás.

A szives részvét szeretetteljes és számos tanujeleiért, hőn szeretett jó fiu és testvér

ifj. Szabó András

temetése alkalmából, tisztelt barátainknak és ismerőseinknek ez uton szivből eredő köszönetet mond

Kőszeg, 1918. március 15.-én.

a Szabó család.

Meszet

bármilyen nagy mennyiségben gyors leszállitás mellett ajánl

Bergstein Pál

tüzelőanyag és terménynagykereskedő

Szombathely.

Meghivás.

A Rohonci Általános Takarékpénztár és Önsegélyzőegylet Részvénytársaság

1918. évi március hó 25.-én délután 1 órakor az intézet helyiségében tartja

VII. évi rendes közgyülését

melyre a t. c. részvényesek tisztelettel meghivatnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és a felügyelőbizottság jelentése.
2. Az 1917. évi zárszámadás előterjesztése, a nyeremény felosztása, az igazgatóság és a felügyelőbizottságnak a felmentvény megadása.
3. A felügyelőbizottság 3 évre leendő megválasztása.
4. Netáni inditványok.
5. Az alapszabályok 6 §-ának módositása.

Az üzleti kimutatás és a mérleg folyó évi március hó 12-től kezdődőleg az intézet helyiségeiben a hivatalos órák alatt a részvényesek által betekinthetők.

Rohonc, 1918. évi március hó 10.-én.

Az igazgatóság.

Jegyzet. Kérjük a t. részvényeseket, hogy jogaiknak a közgyülésen való gyakorolhatása céljából részvényeiket az alapszabályok értelmében legkésőbb március hó 21-ig delelőtt az üzleti órák alatt letenni, ugyszintén netáni irásbeli inditványokat benyujtani sziveskedjenek.

Mérlegszámla. Vagyon: Pénztárkészlet 1917. decemb. 31.-én 10371·99. Váltók 189817·17. Jelzálogkölcsönök 83808·37. Adóslevélkölcsön 27525. Pénzintézeteknél elhelyezett tőke 137257. Önsegélyzőegyleti kölcsönök 40008. Értékpapir (hadikölcsön) 73210. Átmeneti kamatok 9892·10. Összesen: 571889 kor. 63 fill. Teher: Részvénytőke 50000 kor. Tartaléktőke 7700 kor. Külön tartaléktőke 2500 kor. Nyugdijalap 1176 kor. Betétek 437392 kor. 87 fill. Önsegélyzőegyleti törzsbetét 64818 kor. 83 fill. Fel nem vett osztalék 484 kor. Átmeneti kamatok 868 kor. 28 fill. Nyereség áthozat 1916 évről 1731 kor. 27 fill. Nyereség 1917 évre 5218 kor. 38 fill. Összesen: 571889 kor. 63 fill.

Veszteség és nyereség számla. Veszteség: Kamatok összesen 14736 kor. 39 fill. Üzleti költségek és vegyes kiadások 4459 kor. 66 fill. Adók 4287 kor. 38 fill. Berendezés 853 kor. 21 fill. Nyereség áthozat 1916 évről 1731 kor. 27 fill. Nyereség 1917 évre 5218 kor. 38 fill. Összesen: 6949 kor. 65 fill. Nyereség: Kamatokért 29550 kor. 02 fill. Nyereség áthozat 1916. évről 1731 kor. 27 fill. Rohonc, 1918. évi december hó 31.-én. Az igazgatóság.

Ezen fenti mérlegszámlát, veszteség és nyereség számlát átvizsgáltuk, a fő- és segédkönyvekkel összehasonlitottuk s azt minden tételében helyesnek találtuk. Rohonc, 1918. évi február hó 28.-án. A felügyelőbizottság.

Értesités.

Tisztelt vevőinknek tudomására adjuk, hogy eddigi vidéki képviselőnk **Móhr Vilmos** úr sörünknek szállitását üzletmegszüntetése miatt már nem végzi. Sziveskedjék becses megrendeléseiket ezentul egyenesen a **Kőszegi Sörfőzderészvénytársaság gyári irodájához** intézni. Tisztelettel

Serfőzderészvénytársaság Kőszegen.

Gyakorolt uri-ing és gallér **vasalónő** ajánlkozik házakba **vasalni**. Cím: **Intézet-utca 14. sz.**

A Körmendi Általános Takarékpénztár-R.-T. zárszámadása az 1917. üzletévről.

MÉRLEG 1917. december 31.-én.

Vagyon	K	f
Készpénz	36212	67
Követelés az oszt.-magy. banknál K 694·86; a postatak.-pénztárnál „ 5063·92	5758	78
Pénzintézeteknél elhelyezett tőkék	40283	—
Értékpapirok	66316	02
Váltók	733867	45
Folyószámlai követelések	22543	58
Jelzálogkölcsönök	8845	—
Berendezés	600	—
Függő értékpapir kamatok	600	—
Takarékbiztositási illeték és dij	466	78
Befizetés a pénzintézeti központnál	400	—
	915893	28

Teher		K	f
Részvénytőke		100000	—
Rendes tartalékalap		19000	—
Betétek:			
Takarékbetétek	K 564463·56		
Takarékegyleti betétek	„ 23243·—		
Takarékbiztositási betétek	„ 45690·40		
Csoportos betétek	„ 56503·—		
Folyószámla betétek	„ 78210·11	768110	07
Fel nem vett osztalék		84	—
Hátralékos betét kamatadó		1269	62
Előre beszedett kamatok		10800	—
Tisztióvadék		4000	—
Tiszta nyereség		12629	59
		915893	28

VESZTESÉG- ÉS NYERESÉG-SZÁMLA 1917. december 31-én.

Kiadás: Veszteség		K	f
Takarékbetéti kamatok	K 21255·90		
Takarékegyleti kamatok	„ 1120·—		
Takarékbiztositási kamatok	„ 1800·—		
Csoportos betéti kamatok	„ 2200·—		
Tőke kamatadó	„ 2649·39		
Állami és községi adó	„ 4907·95		
Üzleti költségek	„ 2954·62		
Lakbér	„ 950·—		
Tiszti fizetések	„ 7020·—		
Leirások	„ 4000·—	48857	86
Nyereség		12629	59
		61487	45

Bevétel: Nyereség	K	f
Nyereségáthozat 1916-ról	936	30
Értékpapir kamat	3400	62
Kamatok, jutalékok és egyéb jövedelmek	55584	36
Pénzintézeteknél elhelyezett tőkék kamata	1566	17
	61487	45

Körmend, 1917. december 31-én.

Spránszky Sándor, pénztárnok. — *Lassner Pál*, ügyvezető igazgató.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Czedera Mátyás, alelnök. — *Grünbaum Gyula*, igazg. tag. — *Grünbaum Béla*, elnök. — *Geiszler János*, igazg. tag. — *Konkoly Ignácz*, igazg. tag.

Jelen mérlegszámlát, veszteség- és nyereség-számlát az intézet fő- és segédkönyveivel összehasonlitottuk és mindenben egyezőnek találtuk.

Wurmfeld Ignácz, felügyelő-bizottsági elnök. — *Adler Miksa*, felügyelőbizottsági tag. — *Fritz Ede*, felügyelőbizottsági tag.

Meghivó.

A KÖRMENDI ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

XXII. évi rendes közgyülését

1918. évi márczius hó 24-én délelőtt 11 órakor Körmenden,

az intézet helyiségében fogja megtartani és erre az intézet részvényeseit teljes tisztelettel meghivja.

A KÖZGYÜLÉS TÁRGYSOROZATA:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentései. 2. Az 1917. évi mérleg és zárszámadások előterjesztése. 3. Határozatok az igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentvénye felett. 4. Nyereség felosztása. 5. Felügyelőbizottság választása. 6. Esetleges inditványok.

Az igazgatóság.

Teljes

Baromfi udvarok berendezése

minden nagyságban.

Keltető gépek

kisgazdák és nagybirtokosok részére.

Csontörlő gépek

mindennemü takarmány, orléséhez kézi és erőhajtásra legolcsóbban beszerezhető a

Nickerl és társa r. t.-nál.

Kizárólagos vállalat szakszerü baromfi és apróállat tenyésztő telepek berendezésére. **Budapest** 60. sz. V. Vilmos császár ut 52. Kérje azonnal a 60. számu árjegyzéket.

Hirdetmény.

A kőszegi kir. járásbiróság közhirré teszi, hogy az állitólag elveszett következő okirat: a kőszegi takarékpénztár által 1917. julius 20.-án kiállitott 272 V. 64317 folyó számu K. J. jegyü 6000 Kr. egyenlegü takarékpénztári betéti könyv megsemmisitése iránt az eljárást Haberl József birtokos felsőrajki lakos kérelmére folyamatba tette. Ennélfogva felhivja az emlitett okirat birtokosát, hogy a jelen hirdetménynek a Budapesti Közlönyben történt harmadszori beiktatását követő naptól számitott egy év alatt az okiratot a biróságnál mutassa be, mert ellenkező esetben a biróság azt a jelzett határidő letelte után a folyamodó ujabb kérelmére semmisnek fogja nyilvánitani.

Kőszeg, 1918. évi február hó 21.-én.

Dr. Manninger Sándor s. k.
kir. járásbiró.

A kiadmány hiteléül:

Zakál
kir. jb. irodatiszt.

Nyomatott Kónai Frigyes nyomdájában Kőszegen.